

Er komt een pensioenclash tussen Agnes Joseph en Klaas Knot - en de winnaar laat zich raden

Posted on 30 december 2023 by Eduard Bomhoff

Agnes Joseph, tot voor kort actuaris bij Achmea en sinds deze maand Tweede Kamerlid voor NSC, heeft gezegd dat haar partij in principe alleen nieuwe pensioenopbouw wil laten plaatsvinden in de vorm van individuele pensioenvermogens. Een slim voorstel om zo de nieuwe pensioenwet in te kaderen en te beperken. Duidelijk bedoeld om in de Tweede Kamer haar eigen fractie mee te krijgen, vol met voormalige CDA'ers die in hun eerdere leven die nieuwe pensioenwet steunden.

Joseph kan ook rekenen op de steun van PVV, BBB en een aantal kleinere partijen, die de nieuwe pensioenwet in zijn geheel verwerpen. Met de aldus tot stand gekomen Kamermeerderheid begint dan het eindspel over de wet.

De kiezers (behalve dan de commerciële promotors en belanghebbenden bij het uiterst kostbare en arbeidsintensieve 'invaren') zullen zich afvragen waarom de

reikwijdte van nieuwe wet direct al zo drastisch wordt beperkt. Is dat nieuwe, individuele pensioen dan toch niet zo gunstig? Was de wet dan toch een verslechtering? Heeft de Britse toezichthouder op de pensioenen wellicht gelijk wanneer ze op haar website schrijft dat een systeem met *defined benefits* – ons huidige stelsel dus – in het algemeen beter is?

Harde oppositie van De Nederlandsche Bank

Denk bijvoorbeeld aan een leraar of verpleegkundige van 60 jaar met 32 dienstjaren die volgens Joseph alleen voor de laatste paar jaar een eigen potje moet opbouwen. Die krijgt dan zo'n driekwart van het eerdere beloofde pensioen voor de al gewerkte dienstjaren en daarboven een zuinig nieuw potje.

Volgens De Nederlandsche Bank moet iemand op die leeftijd voor de laatste paar jaren individueel sparen op een soort renterekening. Dat wordt dan hooguit 2 procent per jaar voor het nieuwe potje. Die wat oudere werkende zal – denk ik – Joseph vragen of ze niet beter kan zorgen dat alles bij het oude blijft. Zodat de premie ook in die laatste paar gespreid wordt belegd, en het eerder toegezegde pensioen volledig kan worden uitgekeerd.

Harde oppositie kan Joseph verwachten van De Nederlandsche Bank (DNB). President Klaas Knot hilde vorige week een paar tranen in zijn kerstinterview met het *Algemeen Dagblad* en liet weten dat hij zo vaak moet denken aan de 20 procent achterstand bij de pensioenen. Volgens Knot kan hij daar pas iets aan doen nadat de nieuwe pensioenwet onherroepelijk is ingevoerd.

Knot hilde krokodillentranen, want die achterstand van 20 procent komt uitsluitend door extreme berekeningen van zijn eigen DNB. Laat de nieuwe Tweede Kamer Knot maar eens ondervragen, samen met Tjerk Kroes, directeur Economisch Beleid en Onderzoek bij DNB. Eerst een vraag voor Kroes en dan vier voor Knot.

Vraag voor Kroes: Is het waar dat u bij de Kamercommissie uw eigen beleid niet kon verdedigen? Dat u op dringende vragen over de rekenrente van DNB letterlijk zei: 'Het lijkt me beter om daar maar niet meer over te praten'. Was dat niet een schoffering van de Kamercommissie?

Vraag één voor Knot: Veel pensioenfondsen in het buitenland die, net als in Nederland met de oude wet, een systeem kennen met *defined benefits* mogen zelf

kiezen hoe hun *in-house* actuaris de verplichtingen en de bezittingen taxeert. In Nederland was u tot december 2005 zo'n toezichthouder, die keek of de fondsactuaris binnen redelijke grenzen bleef – niet zo moeilijk, want actuaris is geen studiekeuze voor wildemannen en -vrouwen. Waarom wilde u vanaf 2006 alle rekenregels verplicht opleggen? Bent u dan nog een toezichthouder of eigenlijk eerder een dictator?

Wij begrijpen dat een grondig toezicht gewenst is voor de dekking van de pensioenen die al zijn ingegaan. Maar u stelt dwingende eisen voor de dekking van het pensioen van *alle* actieve werknemers. Hebt u als enige in Nederland de beste voorspelling voor de komende tachtig jaar (ja, zover denkt de DNB vooruit) van de salarissen van alle mensen die dan nog werken? Hangt dat niet af van de toekomst van onze economie en van de bedrijfstakken? Is het daarom niet wijzer om, zoals bijvoorbeeld in Engeland, strikt te zijn voor de dekking van de al ingegane pensioenen, maar wat meer vrijheid te bieden aan de actuarissen voor hun prognoses betreffende de toekomst?

Een gokpartij die 14 miljard euro kostte

Vraag twee voor Knot: U eist dat de pensioenfondsen ieder jaar actuele rentestanden gebruiken om de last van hun verplichtingen te berekenen. Zelfs als wij daarin meegaan, is uw berekening in dat genre extreem. Wilt u uw cijfers vergelijken met die van Mercer, 's werelds bekendste consulent voor *defined benefits*-pensioenen? Is het juist dat de *discount yield curve* van Mercer precies berekent wat u óók wilt berekenen, maar wel ieder jaar resultaten geeft die gemiddeld zo'n 1 tot 1,3 procent hoger (gunstiger) zijn dan [uw cijfers](#)?

Vraag drie voor Knot: In een ultieme poging om de nieuwe wet te forceren, hebt u gesuggereerd dat pensioenfondsen die plechtig beloven om iedereen 'in te varen' – zelfs de kwetsbare gepensioneerden – eerder de opgelopen achterstand van 20 procent mogen inhalen. Is het juist dat als u de *discount yield curve* van Mercer had gehanteerd in plaats van uw zelfontwikkelde rentestructuren, er misschien twee of drie jaar reden was geweest om voorzichtig te zijn, maar dat in alle andere jaren sinds 2009 – en ook nu – geen enkele aanleiding zou zijn geweest om de pensioenen te bevriezen?

Vraag vier voor Knot: Is het waar dat u in de jaren 2021-2022 in Frankfurt (terecht) pleitte voor hogere rentes en ook bij gelegenheid uitlegde waarom de rente moest

stijgen om de inflatie te beperken? En is het ook waar dat u in diezelfde jaren onze pensioenfondsen dringend bleef adviseren om niettemin door te gaan met gokproducten die met zekerheid miljarden zouden kosten wanneer de rente inderdaad zou stijgen? Is het juist dat die gokpartijen die u wenste, hoewel ze dwars ingingen tegen uw eigen beleid, de pensioenfondsen ongeveer 14 miljard euro hebben gekost?

Een feestavond in het verschiet

Mijn voorspelling: in januari komt Agnes Joseph met een motie om de nieuwe pensioenwet in te perken. Vervolgens groeit het wantrouwen over de wet. Dan volgt een laatste campagne van DNB om de wet toch door te zetten, met beloftes om alleen in dat geval de pensioenen te verbeteren. Daarna ontstaat een breed gevoel dat dit neerkomt op chantage en dat Klaas Knot te veel dictator heeft willen zijn.

En dan – tot slot – de overwinning van Agnes Joseph. Met een feestavond voor haar, maar ook voor 50Plus-senator Martin van Rooijen, tegenstander van het eerste uur, en alle anderen (onder wie met overtuiging uw columnist) die voortdurend waarschuwden voor de dictatuur van De Nederlandsche Bank.

Eduard Bomhoff is oud-hoogleraar economie aan de EUR, Nyenrode en Monash University. In 2002 was hij vicepremier in het eerste kabinet-Balkenende.

*Het zijn de donateurs die **Wynia's Week** mogelijk maken. Doet u al mee? Doneren kan op verschillende manieren. Kijk [**HIER**](#). Hartelijk dank!*